

1. Jakie formy wypoczynku podlegają obowiązkowi zgłoszenia do MEN?

Obowiązkowi zgłoszenia do MEN (za pośrednictwem bazy wypoczynku i właściwego Kuratora Oświaty) podlegają wszystkie formy wypoczynku dla dzieci i młodzieży, które spełniają definicję „wypoczynku” określoną w art. 92a ust. 1 ustawy o systemie oświaty.

Przez wypoczynek należy rozumieć wypoczynek organizowany dla dzieci i młodzieży w celach rekreacyjnych lub regeneracji sił fizycznych i psychicznych, połączony ze szkoleniem lub pogłębianiem wiedzy, rozwijaniem zainteresowań, uzdolnień lub kompetencji społecznych dzieci i młodzieży, trwający nieprzerwanie co najmniej 2 dni, w czasie ferii letnich i zimowych oraz wiosennej i zimowej przerwy świątecznej, w kraju lub za granicą, w szczególności w formie kolonii, półkolonii, zimowiska, obozu i biwaku.

UWAGA! Zgrupowania odbywające się w kraju lub zagranicą, a także udział w zawodach krajowych, międzynarodowych oraz zawody mistrzowskie, w których uczestniczą zawodnicy kadr narodowych, właściwych polskich związków sportowych, kadr wojewódzkich lub innych kadr objętych dofinansowaniem w ramach programów z obszaru sportu młodzieżowego lub wyczynowego, zlecanych przez Ministra Sportu i Turystyki są wyłączone spod obowiązku stosowania przepisów o wypoczynku dzieci i młodzieży.

2. W jakim terminie należy zarejestrować wypoczynek?

Zgłoszenie wypoczynku powinno zostać zarejestrowane w bazie wypoczynku i przesłane kuratorowi oświaty właściwemu ze względu na siedzibę lub miejsce zamieszkania organizatora w terminach:

- najpóźniej na 21 dni przed terminem rozpoczęcia wypoczynku,
- najpóźniej na 14 dni przed terminem rozpoczęcia półkolonii lub wypoczynku za granicą,
- najpóźniej na 7 dni przed terminem rozpoczęcia wypoczynku, ale TYLKO w przypadkach uzasadnionych względami społecznymi (np. konieczność organizowania działań adresowanych do dzieci i młodzieży w związku z negatywnymi skutkami wystąpienia klęsk żywiołowych, organizowania wypoczynku ze środków publicznych na organizację wypoczynku lub dofinansowanie dla uczestników z rodzin o niskim statusie ekonomicznym). Każdy z turnusów musi być zarejestrowany jako osobne zgłoszenie.

W przypadku zgłoszenia wypoczynku w formie papierowej będącej wydrukiem wypełnionego formularza elektronicznego zamieszczonego w bazie wypoczynku - decyduje data stempla pocztowego nadania tego wydruku.

3. Jakie dokumenty są wymagane przy zgłoszeniu?

Zakres dokumentów wymaganych przy zgłoszeniu wypoczynku zależy od miejsca oraz formy jego organizacji.

W przypadku wypoczynku organizowanego w kraju organizator dołącza do zgłoszenia:

1. w obiekcie hotelarskim (hotel, pensjonat, schronisko całoroczne) – **kopie opinii** właściwego miejscowo komendanta powiatowego (miejskiego) Państwowej Straży Pożarnej,
2. w obiekcie używanym okazjonalnie do wypoczynku (z wyłączeniem szkół i placówek) – **kopie opinii** właściwego miejscowo komendanta powiatowego (miejskiego) Państwowej Straży Pożarnej oraz **szkic pomieszczeń** obiektu z określeniem ich funkcji,
3. w obiekcie bez stałej infrastruktury komunalnej (pole namiotowe) – **kopie opinii** właściwego miejscowo komendanta powiatowego (miejskiego) Państwowej Straży Pożarnej oraz **szkic sposobu zagospodarowania terenu** przeznaczonego na wypoczynek.
4. wypoczynek o charakterze wędrownym – mapę trasy ze wskazaniem terminów i miejsc noclegów.

W przypadku wypoczynku organizowanego w szkole lub placówce oświatowej (internat, bursa, schronisko młodzieżowe), załączniki nie są wymagane. Należy wówczas zaznaczyć w informacji o rodzaju zakwaterowania „obiekt używany okazjonalnie do wypoczynku”, pojawi się ikonka „szkoła lub placówka”, po zaznaczeniu której nie będzie konieczne dodanie załączników.

W przypadku wypoczynku organizowanego za granicą do zgłoszenia należy dołączyć:

1. przy wypoczynku w obiekcie używanym okazjonalnie lub bez stałej infrastruktury komunalnej – szkic pomieszczeń obiektu z określeniem ich funkcji (w szczególności pomieszczeń do spania, stołówki, zajęć wychowawczo-rekreacyjnych oraz sanitariatów);
2. przy wypoczynku o charakterze wędrownym – mapę trasy ze wskazaniem terminów i miejsc noclegów;
3. oświadczenie o zawarciu umowy ubezpieczenia uczestników wypoczynku od następstw nieszczęśliwych wypadków oraz kosztów leczenia za granicą.

4. Jakie kwalifikacje są niezbędne do kierowania wycieczką?

Kierownikiem wycieczki może być osoba, która:

1. nie była karana (składa oświadczenie lub informację z KRK);
2. ukończyła 18 lat;
3. posiada co najmniej wykształcenie średnie;
4. ukończyła kurs na kierownika wycieczki;
5. posiada co najmniej trzyletnie doświadczenie w wykonywaniu zadań dydaktyczno-wychowawczych lub opiekuńczo-wychowawczych, uzyskanych w okresie ostatnich 15 lat.

Wyjątki od powyższej zasady:

- co najmniej średnie wykształcenie - nie dotyczy instruktorów harcerskich w stopniu co najmniej przewodnika lub równoważnym nadanym
- w organizacji harcerskiej funkcjonującej w Rzeczypospolitej Polskiej albo w stopniu równoważnym nadanym w organizacji harcerskiej funkcjonującej w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej, państwie członkowskim Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – stronie umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym lub Konfederacji Szwajcarskiej, pełniących funkcję kierownika wycieczki w formach wycieczki organizowanych przez organizacje harcerskie.
- kurs na kierownika wycieczki - nie dotyczy osób zajmujących stanowiska kierownicze w szkołach i placówkach oraz instruktorów harcerskich
- w stopniu co najmniej podharcmistra lub równoważnym nadanym w organizacji harcerskiej funkcjonującej w Rzeczypospolitej Polskiej albo równoważnym nadanym w organizacji harcerskiej funkcjonującej w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej, państwie członkowskim Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – stronie umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym lub Konfederacji Szwajcarskiej.
- doświadczenie - nie dotyczy nauczycieli oraz instruktorów harcerskich w stopniu co najmniej podharcmistra lub równoważnym nadanym
- w organizacji harcerskiej funkcjonującej w Rzeczypospolitej Polskiej albo równoważnym nadanym w organizacji harcerskiej funkcjonującej w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej, państwie członkowskim Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – stronie umowy
- o Europejskim Obszarze Gospodarczym lub Konfederacji Szwajcarskiej.

Dodatkowo organizator wycieczki ma obowiązek sprawdzić, czy kandydat na kierownika wycieczki nie figuruje w Rejestrze Sprawców Przystępstw na Tle Seksualnym z dostępem ograniczonym.

5. Jakie kwalifikacje są niezbędne do pełnienia funkcji wychowawcy wycieczki?

Wychowawcą wycieczki może być osoba, która:

1. nie była karana (składa oświadczenie lub informację z KRK);

2. ukończyła 18 lat;
3. posiada co najmniej wykształcenie średnie;
4. ukończyła kurs na wychowawcę wycieczki;

Wyjątki od powyższej zasady:

- co najmniej średnie wykształcenie - nie dotyczy instruktorów harcerskich w stopniu co najmniej przewodnika lub równoważnym nadanym w organizacji harcerskiej funkcjonującej w Rzeczypospolitej Polskiej albo w stopniu równoważnym nadanym w organizacji harcerskiej funkcjonującej w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej, państwie członkowskim Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – stronie umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym lub Konfederacji Szwajcarskiej, pełniących funkcję wychowawcy wycieczki w formach wycieczki organizowanych przez organizacje harcerskie.
- kurs na wychowawcę wycieczki - nie dotyczy nauczycieli, osób pracujących z dziećmi w placówkach wsparcia dziennego lub placówkach opiekuńczo-wychowawczych, które posiadają wykształcenie określone w art. 26 ust. 1 pkt 1 lit. a lub w art. 98 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, oraz instruktorów harcerskich w stopniu co najmniej przewodnika lub równoważnym nadanym w organizacji harcerskiej funkcjonującej w Rzeczypospolitej Polskiej albo w stopniu równoważnym nadanym w organizacji harcerskiej funkcjonującej w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej, państwie członkowskim Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – stronie umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym lub Konfederacji Szwajcarskiej oraz osób, które uzyskały tytuł trenera i instruktora sportu na podstawie ustawy z dnia 25 czerwca 2010 r. o sporcie (Dz. U. z 2014 r. poz. 715 oraz z 2015 r. poz. 1321), w brzmieniu obowiązującym przed dniem 23 sierpnia 2013 r. oraz do 31 sierpnia 2017 r. przodowników turystyki kwalifikowanej oraz instruktorów Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego.

Dodatkowo organizator wycieczki ma obowiązek sprawdzić, czy kandydat na wychowawcę nie figuruje w Rejestrze Sprawców Przepięstw na Tle Seksualnym z dostępnym ograniczonym, prowadzonym przez Ministerstwo Sprawiedliwości.

6. Jak należy rozumieć trzyletnie doświadczenie w wykonywaniu zadań dydaktyczno-wychowawczych lub opiekuńczo-wychowawczych, uzyskane w okresie ostatnich 15 lat?

Doświadczeniem w wykonywaniu zadań dydaktyczno-wychowawczych lub opiekuńczo-wychowawczych są umiejętności praktyczne i kompetencje nabyte w czasie pracy z dziećmi i młodzieżą, podczas prowadzenia zajęć dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych w placówkach oświatowych oraz opiekuńczych i wychowawczych w placówkach systemu pieczy zastępczej, a także w organizacjach pozarządowych realizujących statutowe zadania w obszarze oświaty, pomocy społecznej, kultury i sportu, udziału w stażach i praktykach zawodowych doskonalących warsztat pracy, realizacji wolontariatu, umożliwiających profesjonalizm w realizacji powierzonych zadań. Przepisy nie określają rodzaju podmiotu, w którym kandydat na kierownika wycieczki uzyska, co najmniej trzyletnie doświadczenie

w wykonywaniu zadań dydaktyczno-wychowawczych lub opiekuńczo-wychowawczych.

Każdy kandydat na kierownika jest obowiązany do przedstawienia organizatorowi wypoczynku dokumentu poświadczającego zdobyte trzyletnie doświadczenie w wykonywaniu zadań dydaktyczno-wychowawczych lub opiekuńczo-wychowawczych, uzyskane w okresie ostatnich 15 lat.

Warunek posiadania ww. doświadczenia nie dotyczy nauczycieli oraz instruktorów harcerskich w stopniu co najmniej podharczmistrza lub równoważnym nadanym w organizacji harcerskiej funkcjonującej w Rzeczypospolitej Polskiej albo w stopniu równoważnym nadanym w organizacji harcerskiej funkcjonującej w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej, państwie członkowskim Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) - stronie umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym lub Konfederacji Szwajcarskiej.

7. Czy kierownik wypoczynku może być jednocześnie wychowawcą grupy uczestników wypoczynku?

NIE. Zgodnie z § 5 ust. 3 rozporządzenia, obowiązków kierownika wypoczynku nie łączy się z obowiązkami wychowawcy wypoczynku. Każda z tych osób ma wyznaczony własny zakres obowiązków i związany z nim zakres odpowiedzialności.

Niełączenie tych funkcji jest ściśle związane z obowiązkiem zapewnienia bezpieczeństwa uczestnikom wypoczynku.

8. Czy liczba wychowawców zależy od wieku uczestników?

Tak, liczba wychowawców podczas wypoczynku zależy od wieku uczestników oraz ich szczególnych potrzeb zdrowotnych.

Co do zasady jeden wychowawca może sprawować opiekę **maksymalnie nad 20 uczestnikami** wypoczynku. W przypadku **grup dzieci do 10. roku życia**, a także **grup mieszanych**, w których są dzieci poniżej 10 lat, liczba uczestników przypadających na jednego wychowawcę **nie może jednak przekraczać 15 osób**.

Przepisy uwzględniają również potrzeby dzieci **niepełnosprawnych oraz przewlekle chorych**. W grupie pozostającej pod opieką jednego wychowawcy może znajdować się **maksymalnie dwoje takich dzieci** – zarówno w grupach liczących do 20 uczestników, jak i do 15 uczestników.

Jeżeli natomiast wypoczynek organizowany jest **wyłącznie dla dzieci niepełnosprawnych lub przewlekle chorych**, liczba uczestników przypadających na jednego wychowawcę powinna odpowiadać liczebności oddziałów w placówkach specjalnych właściwych dla wieku tych dzieci, zgodnie z obowiązującymi przepisami oświatowymi.

Oznacza to, że zarówno wiek uczestników, jak i ich stan zdrowia bezpośrednio wpływają na wymaganą liczbę wychowawców podczas organizacji wypoczynku.

9. Jakie są minimalne wymagania dotyczące programu wypoczynku?

Program wypoczynku powinien być opracowany w sposób uwzględniający wiek uczestników, ich zainteresowania, potrzeby rozwojowe oraz możliwości psychofizyczne. Planowane zajęcia muszą być dostosowane do stanu zdrowia, poziomu sprawności fizycznej i posiadanych umiejętności dzieci i młodzieży. Oznacza to, że wszystkie aktywności powinny być nie tylko atrakcyjne i angażujące, ale przede wszystkim bezpieczne, odpowiednio dobrane do grupy uczestników oraz wspierające ich rozwój społeczny, emocjonalny i fizyczny.

Organizator wypoczynku ma obowiązek przygotowania ramowego programu wypoczynku, który w przejrzysty sposób określa charakter oraz przebieg planowanych działań. Program powinien zawierać informacje dotyczące:

- rodzaju realizowanych zajęć i aktywności,
- miejsca ich prowadzenia,
- czasu realizacji oraz kolejności poszczególnych punktów programu.

Istotnym elementem programu jest także wskazanie celów wypoczynku, takich jak integracja uczestników, rozwijanie zainteresowań, kształtowanie samodzielności czy promowanie aktywnego i zdrowego stylu życia. Opis planowanych działań powinien jasno przedstawiać sposób organizacji wypoczynku oraz zapewniać spójność pomiędzy częścią edukacyjną, rekreacyjną i wychowawczą.

Dodatkowo program powinien uwzględniać ramowy, godzinowy rozkład dnia, który porządkuje organizację czasu uczestników, zapewnia odpowiednie proporcje pomiędzy zajęciami aktywnymi a odpoczynkiem oraz pozwala zachować regularność posiłków, czasu wolnego i ciszy nocnej. Dzięki temu wypoczynek przebiega w sposób uporządkowany, bezpieczny i komfortowy dla wszystkich uczestników.

10. W jaki sposób powinna być zorganizowana opieka medyczna dla uczestników wypoczynku?

Nie ma aktu prawnego regulującego kwestie konkretnego sposobu organizacji opieki medycznej w ramach wypoczynku, która powinna zostać zapewniona jego uczestnikom. Każdy organizator wypoczynku dzieci i młodzieży ma obowiązek zapewnienia dostępu do opieki medycznej:

- w ramach świadczeń opieki zdrowotnej udzielanych na zasadach określonych w ustawie z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (organizator powinien znać dane teleadresowe, godziny przyjęć oraz zakres świadczeń opieki zdrowotnej właściwego świadczeniodawcy)
lub
- na podstawie umowy zawartej z lekarzem, pielęgniarką lub ratownikiem medycznym.
W przypadku obozów pod namiotami, obozów wędrownych z dala od ośrodków zdrowia, należy zapoznać się z Instrukcją Głównego Inspektora Sanitarnego z maja 2020 r. w sprawie wymagań higieniczno-sanitarnych dla stacjonarnych obozów pod namiotami (Rozdział VII § 36).

11. Jakie warunki musi spełniać miejsce zakwaterowania?

Miejsce zakwaterowania uczestników wypoczynku musi zapewniać bezpieczne i higieniczne warunki pobytu. Oznacza to, że obiekt lub teren, na którym organizowany jest wypoczynek, musi spełniać wymagania dotyczące:

- ochrony przeciwpożarowej,
- ochrony środowiska,
- warunków higieniczno-sanitarnych zgodnie z przepisami Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

Spełnienie wymagań w zakresie ochrony przeciwpożarowej powinno być potwierdzone opinią właściwego komendanta Państwowej Straży Pożarnej, pozostającą w posiadaniu właściciela obiektu. Opinia ta zachowuje ważność przez 3 lata od dnia wydania, o ile warunki ochrony przeciwpożarowej obiektu lub terenu nie uległy zmianie, na przykład w wyniku przebudowy lub zmiany sposobu użytkowania.

Właściciel obiektu ma obowiązek posiadać dokumenty potwierdzające spełnianie wymaganych standardów bezpieczeństwa i higieny, aby zapewnić uczestnikom wypoczynku odpowiednie warunki pobytu.

12. Czy kuratorium weryfikuje obiekty noclegowe?

Kuratorium oświaty nie dokonuje certyfikacji ani bezpośredniej kontroli obiektów noclegowych. W ramach nadzoru nad wypoczynkiem współpracuje jednak z **Państwową Inspekcją Sanitarną oraz Państwową Strażą Pożarną**, które są właściwe do oceny warunków **sanitarnych i przeciwpożarowych** obiektów. Oznacza to, że bezpieczeństwo i higienę miejsca zakwaterowania uczestników wypoczynku potwierdzają opinie i

kontrole tych służb, natomiast kuratorium weryfikuje, czy organizator posiada wymagane dokumenty potwierdzające spełnienie obowiązujących wymagań.

13. Jak wygląda procedura kontroli wypoczynku ?

Pracownik kuratorium oświaty przeprowadzający kontrolę wypoczynku dzieci i młodzieży powinien posiadać imienne upoważnienie wydane przez kuratora oświaty oraz ważną legitymację służbową. Dokumenty te stanowią podstawę do podjęcia czynności kontrolnych i muszą zostać okazane organizatorowi przed rozpoczęciem kontroli.

Co do zasady kurator oświaty zawiadamia organizatora wypoczynku o zamiarze przeprowadzenia kontroli. Przepisy przewidują jednak sytuacje, w których wcześniejsze zawiadomienie nie jest wymagane. Dotyczy to przede wszystkim przypadków, gdy istnieje bezpośrednie zagrożenie zdrowia lub życia uczestników, kontrola jest następstwem wcześniejszych ustaleń kontrolnych albo została podjęta w związku z otrzymanymi skargami lub informacjami o nieprawidłowościach.

Celem kontroli jest sprawdzenie, czy organizacja wypoczynku odbywa się zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, w szczególności ustawą o systemie oświaty oraz rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej dotyczącym wypoczynku dzieci i młodzieży. Kontrola ma również na celu ocenę bezpieczeństwa uczestników oraz jakości sprawowanej opieki.

Kontrolę przeprowadzają pracownicy wyznaczeni przez dyrektorów właściwych wydziałów i delegatur kuratorium oświaty, często we współpracy z osobami odpowiedzialnymi za koordynację wypoczynku. Przed rozpoczęciem czynności kontrolnych kontrolujący składa pisemne oświadczenie dotyczące braku okoliczności mogących wpływać na jego bezstronność.

W trakcie kontroli pracownik kuratorium może:

- analizować dokumentację wypoczynku,
- przeprowadzać rozmowy z kierownikiem, wychowawcami oraz uczestnikami,
- dokonywać oględzin obiektów, pomieszczeń i urządzeń wykorzystywanych podczas wypoczynku,
- żądać ustnych lub pisemnych wyjaśnień od organizatora,

- oceniać warunki bezpieczeństwa, higieny i realizacji programu wypoczynku.

Po zakończeniu kontroli sporządzany jest protokół zawierający ustalenia oraz ewentualne nieprawidłowości. Jeżeli kontrola wykaże naruszenia przepisów lub niezgodność organizacji wypoczynku ze zgłoszeniem, kurator oświaty może nakazać organizatorowi usunięcie uchybień, a w sytuacjach poważniejszych także przeniesienie uczestników do innego, bezpiecznego obiektu.

Organizator lub kierownik wypoczynku ma prawo w terminie 7 dni zgłosić pisemne i uzasadnione zastrzeżenia do ustaleń zawartych w protokole kontroli. Kurator oświaty rozpatruje zgłoszone uwagi i w ciągu kolejnych 7 dni przekazuje informację o ich uwzględnieniu lub odrzuceniu. Takie rozwiązanie zapewnia organizatorowi możliwość obrony swojego stanowiska oraz zwiększa przejrzystość całej procedury kontrolnej.

14. Czy kontrola może odbyć się bez zapowiedzi?

Tak, kontrola wypoczynku może zostać przeprowadzona bez uprzedniego zawiadomienia organizatora. Tzw. **kontrola doraźna** polega na niezapowiedzianej wizytacji obozu lub kolonii w celu niezwłocznej weryfikacji warunków bezpieczeństwa oraz zgodności organizacji wypoczynku z obowiązującymi przepisami.

W szczególności, w przypadku podejrzenia zagrożenia życia lub zdrowia uczestników, osoby upoważnione do przeprowadzenia kontroli mogą wejść na teren obiektu **bez wcześniejszego uprzedzenia**. W toku kontroli sprawdzane są m.in. dokumentacja wypoczynku, kwalifikacje kadry, warunki bytowe, sanitarne oraz organizacja opieki nad uczestnikami.

W razie stwierdzenia nieprawidłowości kurator oświaty może wydać zalecenia dotyczące ich usunięcia, a w sytuacjach wymagających natychmiastowej reakcji – podjąć działania mające na celu zapewnienie bezpieczeństwa uczestników, w tym nakazać przeniesienie wypoczynku do innego obiektu.

15. Jakie dokumenty muszą być dostępne na miejscu wypoczynku?

Na miejscu wypoczynku muszą być dostępne dokumenty umożliwiające kontrolę prawidłowości organizacji oraz bezpieczeństwa wypoczynku. Należą do nich w szczególności:

- zaświadczenie o zgłoszeniu wycieczki do właściwego kuratora oświaty,
- dokumenty potwierdzające kwalifikacje kadry pedagogicznej oraz kierownika wycieczki,
- dokumentacja wychowawców, m.in. dzienniki zajęć, plany pracy grup, regulaminy oraz zakresy obowiązków,
- dokumentacja uczestników, w tym karty kwalifikacyjne oraz dane dotyczące wieku uczestników, liczebności grup i dzieci z niepełnosprawnościami,
- program wycieczki oraz ramowy plan zajęć, zawierające informacje o realizacji programu, jego celach i efektach wychowawczych,
- informacje dotyczące zapewnienia opieki medycznej.

Dostępność wskazanych dokumentów umożliwia wizytatorom ocenę zgodności organizacji wycieczki z obowiązującymi przepisami, poziomu bezpieczeństwa uczestników oraz jakości realizowanego programu.

16. Jakie są procedury dotyczące wypadku uczestnika podczas wycieczki ?

Zgodnie z art. 92l ust. 1 ustawy każda osoba wchodząca w skład kadry wycieczki, która powzięła wiadomość o wypadku z udziałem uczestnika wycieczki, niezwłocznie udziela mu pierwszej pomocy i zapewnia opiekę, a w razie potrzeby powiadamia podmioty ustawowo powołane do niesienia pomocy osobom w stanie nagłego zagrożenia zdrowotnego.

Kierownik wycieczki lub upoważniony przez niego wychowawca ma obowiązek niezwłocznie zawiadomić o każdym wypadku podczas wycieczki następujące podmioty (art. 92l ust. 2 ustawy):

- 1) rodziców uczestnika, który uległ wypadkowi, albo osobę wskazaną przez pełnoletniego uczestnika wycieczki w karcie kwalifikacyjnej;
- 2) organizatora wycieczki;
- 3) kuratora oświaty właściwego ze względu na siedzibę lub miejsce zamieszkania organizatora wycieczki oraz kuratora oświaty właściwego ze względu na miejsce lokalizacji wycieczki;
- 4) organ prowadzący szkołę lub placówkę, dyrektora szkoły lub placówki oraz radę rodziców - w przypadku gdy organizatorem wycieczki jest szkoła lub placówka;
- 5) prokuratora - w razie wypadku śmiertelnego, ciężkiego lub zbiorowego;
- 6) państwowego inspektora sanitarnego - w przypadku zatrucia pokarmowego, do którego doszło na terenie kraju.

Po zaistnieniu wypadku kierownik wycieczki albo upoważniony wychowawca przeprowadza postępowanie powypadkowe i sporządza protokół powypadkowy (art. 92l ust. 4 ustawy). Protokół powinien zawierać:

- 1) imię, nazwisko oraz adres zamieszkania uczestnika, który uległ wypadkowi;
- 2) okoliczności wypadku;
- 3) działania podjęte w związku z wypadkiem;
- 4) skutki wypadku;
- 5) miejscowość lub miejsce i datę sporządzenia protokołu oraz podpis osoby sporządzającej protokół.

Protokół powypadkowy sporządza się w trzech egzemplarzach: dla rodziców uczestnika (lub pełnoletniego uczestnika bądź osoby wskazanej przez niego w karcie kwalifikacyjnej), dla organizatora wycieczki oraz dla kuratora oświaty właściwego ze względu na miejsce organizacji wycieczki (art. 92l ust. 6 ustawy).

17. Czy organizator ma obowiązek zgłaszania zmian w zgłoszeniu?

Tak, organizator wycieczki ma obowiązek niezwłocznego zgłaszania wszelkich zmian dotyczących danych objętych zgłoszeniem wycieczki. Zmiany należy przekazać właściwemu kuratorowi oświaty – właściwemu ze względu na siedzibę lub miejsce zamieszkania organizatora, a w przypadku organizatorów mających siedzibę poza terytorium Polski – kuratorowi właściwemu ze względu na miejsce lokalizacji wycieczki.

Niedopełnienie obowiązku zgłoszenia zmian może skutkować nałożeniem kary grzywny.

Wzór formularza zgłoszenia zmian dostępny jest na stronie internetowej Kuratorium Oświaty we Wrocławiu pod poniższym linkiem: <https://www.kuratorium.wroclaw.pl/wp-content/uploads/2026/05/Aktualne-wzory-formularzy-26.pdf>

18. Czy organizator wycieczki dzieci i młodzieży ma obowiązek wprowadzenia standardów ochrony małoletnich?

Tak, organizator wycieczki dzieci i młodzieży ma obowiązek wprowadzenia standardów ochrony małoletnich. Wynika to z przepisów tzw. „ustawy Kamilka”, czyli ustawy o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczości na tle seksualnym i ochronie małoletnich (Dz. U. z 2024 r. poz. 1802).

Zgodnie z przepisami, **obowiązek wprowadzenia standardów ochrony małoletnich dotyczy m.in. organizatorów działalności rekreacyjnej, sportowej oraz wypoczynku dzieci i młodzieży**, a więc także organizatorów kolonii, obozów i innych form wypoczynku, w których uczestniczą lub mogą uczestniczyć osoby małoletnie.

Wytyczne do Standardów ochrony małoletnich dla organizatorów wypoczynku zostały opublikowane na stronie Ministerstwa Sprawiedliwości pod adresem.- <https://www.gov.pl/web/sprawiedliwosc/standardy-ochrony-maloletnich---wytyczne>

Organizatorzy mogą wykorzystać w całości zaproponowany wzór standardów lub opracować własne standardy zgodnie ze wzorem.

19. Jakie obowiązki dla organizatora wypoczynku wynikają z art. 21 ustawy o ochronie małoletnich?

Zgodnie z art. 21 ustawy z dnia 16 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich (Dz. U. z 2024 r. poz. 1802) w przypadku zatrudniania lub dopuszczania osób do innej działalności związanej z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem (np. wychowawcy wypoczynku, agroturystyka, itp.), dotyczy także współpracy w ramach wolontariatu – pracodawca lub inny organizator w zakresie takiej działalności ma obowiązek sprawdzenia czy dane zatrudnianej lub dopuszczanej osoby są zamieszczone w Rejestrze Sprawców Przystępstw na Tle Seksualnym (RSTPS).

W celu uzyskania informacji z Rejestru z dostępem ograniczonym należy:

- 1) założyć na stronie internetowej rps.ms.gov.pl konto użytkownika instytucjonalnego;
- 2) przesłać pisemne zgłoszenie utworzenia konta do Biura Informacyjnego Krajowego Rejestru Karnego (BI KRK);
- 3) po aktywowaniu konta przez BI KRK należy wygenerować pytanie do Systemu RSPTS, które należy opatrzyć kwalifikowanym podpisem elektronicznym lub podpisem potwierdzonym profilem zaufanym ePUAP.

20. Czy osoby wchodzące w skład kadry wypoczynku mogą nadal składać oświadczenie o niekaralności za umyślne przestępstwa przeciwko życiu i zdrowiu oraz przeciwko wolności seksualnej i obyczajności, czy też są zobowiązane do przedłożenia zaświadczenia z Krajowego Rejestru Karnego, jeżeli u innego pracodawcy są zatrudnione na podstawie takiego zaświadczenia?

W praktyce należy rozróżnić **dwa odrębne obowiązki wynikające z dwóch różnych ustaw**, które często są ze sobą mylone.

Po pierwsze, **na potrzeby zgłoszenia i organizacji wypoczynku dzieci i młodzieży**, zastosowanie mają przepisy **ustawy o systemie oświaty**. Zgodnie z nimi kierownik i wychowawca wypoczynku muszą spełniać wymóg niekaralności za określone przestępstwa, jednak **przepisy te dopuszczają potwierdzenie niekaralności w formie pisemnego oświadczenia**. Oznacza to, że **na etapie rejestracji wypoczynku osoby z kadry mogą nadal składać oświadczenia o niekaralności**, nawet jeżeli u innego pracodawcy były lub są zatrudnione na podstawie zaświadczenia z Krajowego Rejestru Karnego.

Po drugie, niezależnie od powyższego, organizator wypoczynku ma również obowiązki wynikające z **ustawy o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich**. Ustawa ta wprowadza **szerszy zakres przestępstw**, które muszą być weryfikowane, i co do zasady **wymaga przedłożenia informacji z Krajowego Rejestru Karnego**. Jednocześnie przewiduje ona **odrębny tryb kontroli** realizacji tych obowiązków, prowadzony przez właściwe organy na podstawie art. 22x tej ustawy.

W związku z tym należy przyjąć, że **proces zgłoszenia i rejestracji wypoczynku odbywa się zgodnie z ustawą o systemie oświaty**, która określa, jakie dokumenty są wymagane na tym etapie. Natomiast **obowiązki wynikające z ustawy o ochronie małoletnich podlegają odrębnej kontroli**, niezależnej od procedury zgłoszenia wypoczynku.

Podsumowując, **na potrzeby rejestracji wypoczynku osoby z kadry mogą składać oświadczenia o niekaralności**, zgodnie z ustawą o systemie oświaty. Jednocześnie organizator powinien mieć świadomość, że **w ramach kontroli realizacji obowiązków wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich może zostać zobowiązany do wykazania spełnienia wymogów tej ustawy**, w tym przedłożenia informacji z Krajowego Rejestru Karnego.

21. Jakie sankcje karne przewidziane są za organizację wypoczynku, pomimo braku umieszczenia zgłoszenia w bazie wypoczynku?

Karze grzywny (zgodnie z art. 96a ustawy o systemie oświaty) podlega organizator wypoczynku, który:

- nie zgłosił wypoczynku kuratorowi oświaty, a organizuje wypoczynek,
- wysłał zgłoszenie, ale nie zostało zaakceptowane przez kuratora oświaty i w konsekwencji nie zostało umieszczone w bazie wypoczynku, a organizuje wypoczynek,

- nie dopełnił obowiązku poinformowania kuratora oświaty o zmianach okoliczności objętych zgłoszeniem wycieczki, o których mowa w art. 92d ust. 3 pkt 2 lit. b i c oraz pkt 5 ustawy, czyli nie poinformował o zmianie terminu wycieczki, zmianie adresu wycieczki, miejsca lokalizacji wycieczki lub trasy wycieczki, z podaniem nazwy kraju - w przypadku wycieczki organizowanego za granicą, nie poinformował o zmianie osób z kadry wycieczki i ich kwalifikacji.

Niezgłoszenie wycieczki lub brak aktualizacji zgłoszenia traktowane jest jako wykroczenie, a postępowanie w takich sprawach prowadzone jest na podstawie Kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia.

22. Jak długo organizator powinien przechowywać dokumentację dotyczącą zgłoszenia wycieczki i dokumentację wycieczki, np. kopie dokumentów poświadczających niekaralność i kwalifikacje kadry (wychowawców, kierownika, innych zatrudnionych specjalistów)?

Organizator wycieczki przechowuje dokumentację dotyczącą zgłoszenia wycieczki i dokumentację wycieczki, w tym kopie dokumentów poświadczających niekaralność i kwalifikacje zatrudnianej kadry - przez 5 lat, od dnia usunięcia zgłoszenia z bazy wycieczki (art. 92h ust. 4 ustawy o systemie oświaty).

23. Kiedy zgłoszenia wycieczki dzieci i młodzieży usuwa się z bazy wycieczki?

- po upływie 30 dni od dnia zakończenia ferii zimowych - w przypadku wycieczki organizowanego w czasie zimowej przerwy świątecznej i ferii zimowych w danym roku szkolnym;
- po upływie 30 dni od dnia zakończenia ferii letnich - w przypadku wycieczki organizowanego w czasie wiosennej przerwy świątecznej i ferii letnich w danym roku szkolnym.